

కనపడని ఖర్చు

రచన:

శ్రీ ఓగేటి శివరామకృష్ణ

మా యింట్లో కూర్చుని వేకాడుతూ యుంటే...హటా త్తుగా మా సంభాషణ...“మా బృందంలో డబ్బు దూబరగా ఖర్చుచేసే ఘనుడూ, దమ్మిడి ఖర్చుపెట్టడానికి వెనుకాడే నిర్భాగ్యుడూ యెవరయ్యా” వరకూ దారితీసింది-

డబ్బు దూబరగా ఖర్చుపెట్టే వారిలో ప్రథమస్థానం నాకే యిచ్చారు. సంతోషం...న్యాయంగా ఆలోచించినందుకు...

“ఇక డబ్బు జాగ్రత్తగా వారెవరా?” అన్న ప్రశ్నకు మావాళ్లంతా పకపకా నవ్వుతూ కోటిశ్వరరావు వైపు చూశారు. నేనూ మావాళ్ల ననుసరించా.

ఆ మాటకు కోటిశ్వరరావుకు కోపంవచ్చినా, ముఖం చిన్న బుచ్చుకొని-

“మీరంతా ఆలాగనుకొంటూ యుంటారు...నే ఖర్చుపెట్టే డబ్బు యెవరు ఖర్చుపెట్టున్నారా?” అని అన్నాడు.

“ఆ ఖర్చు పెట్టావ్ లే-చదివండికి పెట్టడం-యివ్వటం మాట అటుంచి నువ్వు తృప్తిగా తినియేడికావా యెప్పుడైనా?” ఒకసారి కాఫీహోటలుకు తీసుకు వెళ్ళావ్ జ్ఞాపకముందా. మేమంతా తలో రూపాయి నీ చేత తగల వేయించినా...నీ మట్టుకు కాఫీ నీళ్ళతోనే సంతృప్తిపడి ఊరుకొన్నావు! అని నరసింహారావు అన్నాడు.

“అవును మొన్ననూ అంతే...అంతాకలసి...పాండవో ద్యోగ విజయాలు. డ్రామాకు రిజర్వుడు టిక్కెట్లు కొంటూంటే...ముప్పది యెకరాల పొలం ముడ్డివెనక్కాల. పెట్టుకొని...డ్రామాకు...రావటానికి అఘోరించి అఘోరించి కుర్చీ టిక్కెట్లు తీసుకో పోయాడు, అప్పుడు...మిగిలిన స్వంత డబ్బు నేనేసి రిజర్వుడు తీయించా” అంటూ వెళ్ల గ్రక్కాడు తనకు మిగిలిన డబ్బు లివ్వలేదని చెప్పటంకోసం నారాయణరావు.

“అంతదూరం పోతారెందుకట్టా. నునకు పెట్టాడు...తాను తినడు...పోనీ...యింట్లో సుఖంగా తిని...ఆనందంగా కాలక్షేపం చేస్తాడా అంటే అవీకాదు. ముప్పది యెకరాలు ఆముసలాడు యిచ్చి వెళ్లి పోయాడుకదా...శుభ్రంగా యితరులకు పెట్టకపోయినా...తాను తింటే యేమిద్దవచ్చింది.” ఇంట్లో ముచ్చటగా ముగ్గురు పిల్లలు న్నారు కదా...వాళ్లకోసం...డబ్బున్న అతనిబోటివాళ్లు యెంతఖర్చు పెట్టవచ్చు.

మొన్న సంవత్సరం దీపావళికి ముగ్గురు పిల్లలకూ మాడు రూపాయల సరుకు...కొని తీసుకువచ్చాడు...“అనేమి టోయ్...అల్లా...డబ్బున్న నువ్వే తెచ్చావంటే...ఇంట్లో కాల్చేవాళ్ళెవరున్నారోయ్...మాపెద్దాడూ...చిన్నాడూ వాటిదరికి వెళ్లనన్నారు...ఇవన్నీ మా లక్ష్మీకోసం! అంటూ వెళ్ళగక్కాడు...ఎల్లాగయినా...కోటి శ్వరరావు...పిసినిగొట్టు...చేత్తో డబ్బుఖర్చు పెట్టడానికి యివ్వపడదు” అంటూ గోపాలం తన యుద్దేశం బయటపెట్టాడు.

—ఇల్లా అంతా తలో మాటా అంటూంటే కోటిశ్వర రావు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు ‘నేను మీ అందరికంటే హెచ్చు ఖర్చుపెడతా...నా సంగతి మీకు తెలియదు. నాది తెలియని ఖర్చు. కాని మీరు నన్ని పిసినిగొట్టు అని అంటున్నారు.’

“పోనీలే! అప్పుడే అంతగా నువ్వు నొచ్చుకొనటం యెందుకూ? నీవు డబ్బు ఖర్చుపెట్టకపోతే నీదగ్గరే యుంటుంది...వాళ్ళేవో అంటారు...” అని నే సామరశ్యపు మాటలన్నా...పేకముక్కలు కల్పి వేస్తూ...ఆనాడు మా ఆట అలా విచారాంతంగా పూర్తయింది. కోటిశ్వర రావు లోపల బాధపడతూ యింటికి వెళ్లిపోయాడు...

కోటిశ్వరరావు...మా స్నేహితుల జట్టులోనికి ఉన్న వాడు...అతను...తానింత తిని యితరులకు యింత పెట్ట గల శక్తి కలవాడూ, అంతా...యేదో పెద్దడబ్బు నిలవేశారని. తలుస్తూ యుండేవాళ్ళం. కోటిశ్వరరావు పొదుపుమాటలు చూచి నిజమే...యితను డబ్బు జాగ్రత్తచేసి ఉంచి ఉంటా డనుకొనే వాళ్ళం. కాని కోటిశ్వరుడు మాత్రం ! “నా దగ్గర యెప్పటికప్పుడే ఖర్చుపోతుందూరా...చిల్లు కాని అయినా నిల్వ ఉండదు” అంటూ యుంటాడు...

ఒకదినం...కోటిశ్వరు డింటికెళ్లా. కోటిశ్వరుడి భార్య రాజ్యలక్ష్మి కొద్దో గొప్పో చదువుకొన్నది...నాకామెతో పూర్వ పరిచయం ఉండటం వల్లా 'అన్నయ్యా' అని నన్ను సంభోదిస్తూ యుంటుంది.

“అన్నయ్యా...నీ కోసం కబురు పంపుదామనుకొంటూంటే...నువ్వే వచ్చావ్...సాయంకాలానికి...ఒదినా పిల్లలూ వస్తారు. ఈకోజు భోజనం నువ్విక్కడ చేసితిరాలి.

కోటిశ్వరరావు గూడా పట్టుదల పట్టాడు...“సరే” కనవలసి వచ్చింది.

భోజనం చేస్తూంటే కోటిశ్వరరావు తిరిగి “నేయి” తీసుకొని రమ్మన్నాడు. చిన్న గిన్నెలో నేయి అయి పోటంవల్ల కాబోలు...కేరియరు తీసుకొని వంటింట్లోకి వచ్చింది రాజ్యలక్ష్మి.

మాకు వడ్డించి తాను దొడ్డిలోనికి యేదో పనివల్ల వెళ్ళి “అమ్మాయ్ లక్ష్మీ...నేతి కేరియరు యిల్లా తీసుకొనిరా అమ్మా” అంది.

కోటిశ్వరరావు వచ్చి తీసుకెళ్ళు. అది ‘పారవేస్తుంది’ అంటున్నాడు...కాని లక్ష్మి పరుగెత్తుకొనివచ్చి...బరువు కేరియరు...తీసుకొని బయలుదేరింది.

కొంచెంకాలం గడచి తరువాత “అయ్యో రెండువీశల పండంటి నెయ్యి...నేలపాలు చేసింది” అన్న రాజ్యలక్ష్మి మాటలు వినిపించాయి.....

నే “అయ్యో” అన్నా...
లక్ష్మీ...చిన్న బోతూ లోనికొచ్చింది...

“అంత నెయ్యి భూమివాల్చేసేసింది. మిమల్ని రెండువీశెలు ఒకేమారు యెవరుపుచ్చుకోమన్నారు?”అంటూ రాజ్యలక్ష్మి వచ్చి లక్ష్మిని కొట్టబోయింది...

“నెయ్యిపోటం వోటి...సాదింపులు వకటీనా?...
లక్ష్మీ... “ఏడవకు” అంటూ బుజ్జగించాడు కోటిశ్వర రావు—

“భోజనాలయిన తరువాత కోటిశ్వరరావు...తన గది లోనికి తీసికెడ్తూ...చూశావా...రెండువీశెల నెయ్యి ప్రొద్దుట పోయించుకొన్నా...చూడు...నే చుక్క

యిప్పుడు చుట్టాలాస్తే...తెల్ల మొఖం వేయిస్తుంది...అంతే రా...ఎంత ఖర్చు వెట్టినా...నా ఖర్చు యాలాగే యేమీ న్నూ యుంటుంది...కనపడదు...మనవాళ్ళంతా తలా విధంగా నన్ను గురించి అనుకొంటూ యుంటారు...ఉత్త పిసినిగొట్టు నంటారు...చూడు...నిరుటి సంవత్సరం పొలాలవల్ల రాబడి...పదివేలరూపాయలు...ఖర్చుచూడు. పన్నెండువేలు...రెండువేలు అప్పుచేశా...చూడు చిట్టా ఆవరాలకంటే ప్రమాణలున్నాయ్యా” అంటూ నా చేతి కిచ్చాడు...

సజంగా పరిశీలిస్తే కోటిశ్వరరావుకున్న ఖర్చు యెవ్వరికీ ఉండదని నాకు వోధపడింది. సాపం అతడి ఖర్చు కనపడ నిది. కబుర్లుమాత్రం చాలా చవకబారుగా నడుస్తూ యుంటాయి..... క్రియమాత్రం మంచి జోరుగా ఉంటుంది.

రాజ్యలక్ష్మి తన తమ్ముడు వెండ్లికెడుతూ తన తమ్ముడు భార్యా, తనకు అవబోయే మరదలుకు...సిల్కు జామా రులు కొంటా నందిట. వాళ్ళవద్దనుంచి తాము సంపాదించు కొనటానికి బదులు యెదురువాళ్ళకే వెట్టడం...తన కాళ్ళవ్య కరంగా కన్పించినా, భార్యకోపగించుతుండేమానని భయ పడి... అయిదువందల రూపాయలతో తెమల్చవలసిన సామానుకు...ఎనిమిదివందలు తగలేసి, భార్యను సంతోష వెట్టాడట.

క్రిందటి సంవత్సరం...“తనతో...మదరాసు తీసు కొని వెళ్లి అన్నీ చూపించుతానని” రెండో కొడుకుతో చెప్పాడట. కొన్ని కారణాలవల్ల మద్రాసుకి కోటిశ్వర రావు తీసుకొని పోవకపోటంవల్ల పోయిన దసరా కాలం లో మూడువందల రూపాయలతో, తెలిసీ తెలియనా జ్ఞానంతో రెండోకుమారుడు ఉడాయించాడట ఎప్పుడూ యింటి గుమ్మంగూడా విడిచి యెరగకపోవటంవల్ల రాజ్య లక్ష్మి బావురు మనటంవల్ల, వాడిని వెతకటంకోసం మరో మూడువందలు తగలేసాడు...వాణ్ణి యింటికి రప్పించుకో టానికి.

మా మిత్ర బృందంలో ఒకరయిన గోపాలరావు తన ఆవ సరంకొద్దీ కోటిశ్వరుణ్ణి ఆయిదువందలు అప్పడిగాడు.

అప్పటివరకూ నువ్వు డబ్బు యెవరికయినా యిస్తే ఆరిసి పోతుందని భయపడుతావు...అప్పు యివ్వడానికే భోషాణంలో డబ్బుచూచి సంతోషించడానికా అన్న గోపాలానికి యివ్వకపోతే మరీ దెప్పి పొద్దుతాడనే యుద్దేశంతో తన వద్ద లేకపోయినా, తన కష్టాలు యెలాగో గడిపి మిత్రునికి సహాయంచేసి సంతృప్తి పడదామని తలుస్తే—తానొకటి తలుస్తే దైవమొకవిధంగా తలచినట్లయింది—

బజార్లో యేదో ఆశ్చర్యకర విషయం చూస్తుంటే జేబు కత్తిరించి యెవరో డబ్బుతో ఉడాయించాడు.

తను యింటికి యెవరయినా చుట్టాలువస్తే, భార్య వాళ్ళను వెళ్లనివ్వదని, తన పిల్లలకంటే వాళ్ళను...అతి యిదిగా...పోషిస్తుందని—చిట్టచివరకు వచ్చినవాళ్ళనే విసుగువచ్చి వెళ్లిపోతారని—వెళ్ళిపోయే సమయంలో పసి పిల్లాడినుంచి, పెద్దవయస్సు వచ్చిన మొగవ్యక్తి వరకూ, నూతన వస్త్రాలంకారణచేయటం జరుగుతూ యుంటుంది.

ఎవరో ఒక పాతచుట్టం ఒకాయన న్నాట్లు ఆయన యెప్పటికప్పుడు 'రేపటిదినం తప్పకయిస్తా'నని చెప్పి పాతికాపరకా తీసుకొని వెళ్లి ఆరిగించుతూ యుంటాట్ట! ఎప్పుడూ తిరిగి యిచ్చేది లేదుట.

ఈలాంటి కథలన్నిటినో కోటిశ్వరరావు చెబుతోంటే నాకు తెలిసివచ్చింది.

తిరిగి కోటిశ్వరరావు యీలా చెప్పాడు. "వాళ్లంతా వృధా ఆలోచనలు చేస్తారు. నా దగ్గర యేదో డబ్బు నిలవ యుండి ఉంటుందని తలస్తూ యుంటారు. చూశావుగా.

నే ఖర్చులో జాగ్రత్త చూపించలేను కాని—కబుర్లలో జాగ్రత్త చూపిస్తా. చేసేఖర్చులు యీలా చేస్తూ యుంటా. కలుగురూ నన్ను 'పిసినిగొట్టు' అంటూయుంటారు. ఏసంగతి తెలియకుండా వాళ్ళంటూంటే...అది ఆనందించటానికనే నే ననుకుంటూ యుంటా. కాని నాది కనపడని ఖర్చు.

కొత్తరకం టీ

అమెరికాలో కొత్తరకం టీ కనిపెట్టబడింది. పాడరుతో నిండిన ఆసులవై నీళ్లు చల్లితే చాలు—అది కరిగిపోయి డికాక్టన్ పాలలో కలుపుకొని త్రాగడానికి సిద్ధమాతుంది.

మీరు ప్రక్కపాపిడి తీసికొన్న ను, మధ్య పాపిడి తీసికొన్న ను వ్రేలాడు జడ వేసికొన్న ను జడ వేసికొని చుట్ట చుట్టుకొన్న ను లేక ఊరకనే చుట్ట చుట్టుకొన్న ను మరే విధముగా నలంక రించుకొన్న ను అందమగు విస్తారమైన కురులు ముఖ్య అవసరము. కేశవర్ధిని సమ్మర్ధిగా అందమైన కేశములను పెంచును.

సహజ సౌందర్యము దేవుని ప్రసాదము. ఐతే కురుల అందమును కృషిచేసి మీరు కేశవర్ధిని వల్ల పొందవచ్చును.

చిన్నతనములోనే కేశముల ఆరోగ్యమునకు 'కురుల అందముకు కేశవర్ధినితో పునాది వేయుదు. కేశవర్ధిని కటాక్షములచే పెంపొందని కేశములు లేవు. ఎట్టి కురులనైనను వృద్ధిచేయును.

కేశవర్ధిని

అందమైన కేశములను పెంచి

వాటిని గట్టిపర్చు కేశవర్ధిని కొనుడు.

కేశవర్ధిని అ. 14.

కేశవర్ధిని సాంపు అ. 14.

ప్యాకింగు పోస్టేజి అధికము.

వర్తకు లందరివద్దను దొరకును, లేక

సౌత్ ఇండియా కెమికల్స్
ఆ. ఎస్. పురం, కొయంబత్తూరు.